

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Bernardini Scardaeonii Patauini Presbyteri de Castitate Libri Septem

Scardeone, Bernardino

Venetiis, 1542

Propositum continentiae in sacerdotibus habendum esse pro uoto cap. xvii

urn:nbn:de:hbz:466:1-30433

DE CONIV. ETCONTI. SACER.

sacerdotem vitam uiuere coelibem an uxorem ducere : Et super his habemus consilium Christi, ac & Apostoli, & exemplum omnium sanctorum, ut facillimum sit unicuique iudicare uirginitatem seu castitatem esse uoluptatis potiore: ut superius satis superque dictum fuit. Tolerantur ergo de medio ambages, & quaestiones istae calumniosae & iuxta sanctorum decreta puniantur incestuosi, ac deponantur, & pro his surrogentur casti, & pudici: & si pauci reperiuntur, pauci quoque consecrentur, & hi tantum quibus est donum castitatis: quod tunc datum fuisse cognoscitur, quum aliquandiu eius caste uixerit, & exosum habuerit consortium mulierum.

Propositum continentiae in sacerdotibus habendum esse pro uoto. Cap. XVII.

Sunt quidam etiam qui uouisse castitatem se negent, sed tantum proposuisse se dicant, quantum humana fragilitas patitur: & propterea peccatum suum, fragilitatis, & non prauaricationis culpam appellant: atque hoc colore fornicationum suarum reatus adumbrant. Quod quod iniquum, quodque peruersum sit, quicumque uoluerit attempte audire, quae dicam, spero facile intelliget. Principio suaderi castitatem his qui ualent continere ex consilio domini, nemo, quod sciam, haecenus dubitauit, similiter et expedire, uel maxime ad salutem. At tu forte dicas, quod prohibita non est, licitum est. Quid istud? Non omnia quae licent, ut inquit Apostolus, et expediunt. Cur autem nobis faciendum est quod prohibita, quae licet, si illud non expedire cognoscimus? Nisi quod est inquis in sacris literis expresse prohibita sacerdotibus uti opere nuptiarum. Conuenit id mihi sane tecum: at qui tamen bonos, & honestos sacerdotes semper abstinuisse ab uxoribus satis constat. Unde id cedo: nisi quia non expedit ex consilio Saluatoris nostri Dei eiusmodi homines irretiri concubitorum laqueis, a quibus postea honeste nequeant aliquo pacto liberari. Suadet quidem dominus castitatem, sed

1. Cor. 6

non generaliter omnibus, uerum his tantum, qui uolūt,
 ac possunt continere. Et iccirco quum apostoli post dis-
 ceptionem, quam de matrimonio cum domino ha-
 buerant, intulissent, Ergo non expedit nubere, Confirma-
 uit tacite dominus non cunctis expedire: uerum his tan-
 tum, qui possunt sine uxore esse: ideo respondit. Sunt
 inquit, eunuchi qui se castrauerunt propter regnum coe-
 lorum: & subinde his uerbis adiūxit. Qui potest cape-
 re capiat. Voluntas ergo domini est, ut in bono iam
 coepto perpetuo persistamus: cuius gratia factum est, ut
 ipsum bonum inciperemus: quando, ut ipse dicit, non
 omnes capiunt uerbū istud, sed hi duntaxat, quibus da-
 tum est, Non est enim uolentis, neq; currentis, sed miser-
 entis Dei. De numero autem uocatorū, quibus id datū
 sit, sacerdotes in primis habendi sunt, qui destinare sese
 sacris non debent, nisi proposuerint prius secum perpe-
 tuo continere, quod apertissimum signum diuinæ uo-
 cationis est. Verū si forte dicas proposui cōtinere, ut do-
 minus suadet, sed mutare ppositū licet, quū nondū ex-
 pressus q̄c̄q̄ uouerim. Tu es q̄ dicis licere tibi mutare
 ppositū cōtinendi, qm̄ id uelis, sed erras. Minime sanē
 licet bonū ppositū, & bene coeptū deserere, & cōsiliū
 domini semel admissum reiicere, quū dñs dicat. Qui
 cunq; apposuerit manū ad aratrū respiciens retro, nō est
 idoneus regno Dei. Et alibi dicitur. Melius est uiam nō
 nosse, q̄ post agnitā retrocedere. Quid q̄so opus est ar-
 riori, aut strictiori uoto teneri, q̄ quo tenemur, quū iā cō-
 filiū dñi arripuerimus facto pposito continendi? Nihil
 enim est aliud uotū cōtinētiae, q̄ uoluntas ppetuo cōtinē-
 di: quæ qdē uoluntas, quū bona fuerit, nefas est à quoq̄
 mutari: quādo nō nisi in peius mutari possit. Vir bonus
 ita promissa seruat, quæ simpliciter, & nudis uerbis pmi-
 sit, sicut quæ iuramento, aut uoto promiserit. Promissi
 namq; fides frangitur, ut cunq; à promissis deficiamus.
 Sunt autē & coelibes, qui non promiserunt cōtinentiam,

Matth. 19

Ibidem.

Roma. 9

Luc. 9

2. Petr. 2

DE CONIV. ET CONTI. SACER.

& tamen continent: uerum hi non ex proposito, aut ex uoto, sed ex præcepto continere dicuntur: quoniam quandiu sine uxore quis manet, ei præceptum est continere. Sed qui disponit sese uirginem castam exhibere Christo, ex consilio Apostoli, is melius facit, quoniam id ex consilio, & ex præcepto facit. Huiusmodi uero homines à domino eunuchi appellatur, quæ semetiplos præciderunt propter regnum cælorum. Et enim quemadmodum eunuchi semel præcisi restitui ad uirilitatē amplius non possunt, sic pariter & illos, qui proposuerint, aut uouerint continere, mutari amplius non decet. In sacerdotibus ergo propositum cōtinendi pro uoto est, quia perpetuū est: quod si deseratur, damnationem parit: quemadmodum doctor gentium Paulus scribit de uiduis, quæ ecclesiæ stipendiis alebantur. Vbi inquit. Iuxuriatæ fuerint in Christo, nubere uolunt, habentes dānationem: quia primam fidem irritam fecerunt. Siquidē & uiduas illas, nisi continere elegerint, ecclesia non auisset: & ideo dicit, habentes damnationem, quia primā fidem irritam fecerunt. Vide, uel solum propositū continendi haberi hic apud deum pro uoto continentia: quod quidem propositum fidem appellat, quam deserre, aut fallere, non licet. Non enim prohiberentur nubere, nisi essent eo proposito obligatæ perpetuo ad obseruandam continentiam: nam quādiu quis nec expressit se, nec tacite uouit continentiam, matrimonio copulare se potest sine damnatione. Ideo de aliis uiduis quæ non proposuerant continere idem Apostolus dicit.

Ibidem.

Volo iuniores nubere, filios procreare, matres familias esse, nullam occasionem dare aduersario maledicti gratia. Hic patet quomodo aliud est continentia sacerdotū, qui continent ex proposito secundum consilium domini propter regnum cælorum: aliud continentia laicorū qui matrimonio carent: quia quandiu coelibes sunt, continere ex præcepto tenentur, ne scilicet incurrant forni-

cationem, quæ lege prohibetur. Continere ergo illi perpetuo debent: isti uero quousq; uxoribus abstinent. Facit autem & dominus alibi distinctionem laicorum, & sacerdotum, quantum ad usum nuptiarum, dicens. Luc. 20 Filii huius sæculi nubunt, & traduntur ad nuptias: qui autem habuerunt dignationem sæculi illius, non nubunt, neque uxores ducunt: æquales enim sunt angelis Dei in cælo. Quis iam non uidet hic nobis dominum declarare per istam distinctionem, quomodo sacerdotum, & laicorum status diuersus sit in eo presertim, q̄ illis nuptiæ, his cœlibatus conueniat, & propterea illos sæculi, hos cœlestis regni filios appellare. Apprehendere ergo cōsiliū Christi (ut concludamus breuiter) est uouere castitatem, & regni effici filios: quorum est nec nubere, nec uxores ducere, quod est proprium sacerdotum, qui semper debent continere: alioqui irritam facientes primam fidem, damnationem incurrant necesse est. Sed de proposito & uoto iam satis: nunc alia prosequamur.

Quid sit q̄ castitas cuiplā non imperetur, sed sponte suscipiatur. Cap. XVIII.

Satis, arbitror superius probatum esse, nulli hominum matrimonium, ex eo q̄ matrimonium sit, interdici, sed tantum fornicationem, quæ est contra legem Dei & ubiq; damnatur. Nam honorabile dicit Hebre. 13 Apostolus esse connubiū, & torum immaculatum. At tibi, qui sacerdos factus es, ideo interdictum est, quia sponte ab renunciasti uxori, & nuptiis, Deo magis seruire proponens q̄ cœminæ, atque sacris intendere, q̄ profanis, & uacare propagationi spiritali potius q̄ carnali: quoniā ut scriptum est, qui seminat in carne de carne metet corruptionem: qui autem seminat in spiritu, de spiritu metet Gal. 6 uitam æternam. Quod autem nulli hominum ex euāgelicæ legis præcepto, uel cœlibatus, uel uirginitas im-